

8 Frivillighet
i kirken

10 Ny direktør

**Kompetanse-
utvikling**

Inn i et nytt landskap

Trosopplæringsreformen, reformen av dåpsopplæring i Den norske kirke som Stortinget vedtok i 2003, er i ferd med å gå over i en tredje fase. Den første fasen, 2003–2008, var preget av forsøk og mangfold. Bevilgningene i denne perioden ble i det vesentlige kanalisert til lokale forsøk. Menighetene ble årlig invitert til å utarbeide forsøksprosjekter og søke om midler, og styringsgruppa ga støtte til et bredt spekter av prosjekter. Videre ble det også satt i gang en rekke utviklingsprosjekter i regi av regionale og nasjonale organisasjoner og institusjoner.

Implementeringsfasen, 2009–2014, innebar at trosopplæringsplanen «Gud gir – vi deler» ble gjort gjeldende, og at hver menighet skulle utarbeide lokal plan for trosopplæring. Fra og med 2014 har alle

menigheter blitt omfattet av dette. For IKO har fasen vært preget av et utbredt samarbeid med flere instanser for å utvikle metodisk materiell til bruk i trosopplæringen. Vi har også hatt det operative ansvaret med å finne og skolere mentorer som skal bistå menighetene i planarbeidet. Det har gitt oss god innsikt i hva som rører seg i menighetene.

Fasen vi nå går inn i, blir spennende. Stat og kirke har skilt lag, og Kirkerådet har fått en mektig rolle i den videre trosopplæringen, med forvaltning av nærmere en halv milliard kroner årlig.

Bredde var et viktig mål for reformen, både kvantitativt og pedagogisk. Den lokale forankringen likeså. Derfor er det viktig at menighetene stimuleres

til å selv velge metoder og materiell for bruk i trosopplæringen. Kirkerådet må drøfte hvilken rolle de selv skal ha videre, slik at både frivillige organisasjoner og kirkelige institusjoner får en forutsigbar og bærekraftig drift til fortsatt å utvikle metoder og materiell som kan gi mangfold og bredde.

For IKO er spenningen knyttet til at antall finansieringskilder til gode pedagogiske utviklingsprosjekt er sterkt redusert. Etter at OVF-midlene ble kanalisert inn i Seksjon for barn og

unge for å styrke arbeidet der, er det nå i praksis kun Kirkerådets sekretariat som bestemmer hvilke utviklingstiltak som skal få støtte. Oppdraget og grunnfinansieringen knyttet til mentortjenesten

utfases i 2016. Imidlertid tyder tilbakemeldinger på at det fortsatt er behov for og ønske om en type støttetjeneste. Finnes det betalingsevne og vilje blant menighetene til å betale dette selv? Kan kompetanseutviklingsprogrammet, som IKO er i startgropen med, ivareta noen av behovene vi ser og hører om? Les mer om det på s. 4.

«For IKO er spenningen knyttet til at antall finansieringskilder til gode pedagogiske utviklingsprosjekt er sterkt redusert.»

Heidi J. Andersen
Forlagssjef og tidligere
konstituert direktør, IKO

Utviklingsmidler til ett av fire IKO-prosjekter

I juni ble det kjent hvilke prosjekter som blir innvilget utviklingsmidler for 2014 fra trosopplæringsreformen. Kirkerådet mottok totalt 50 søknader, og innvilget 20 prosjekter. IKO hadde søkt om midler til fire.

Tekst: Ingrid Fjeld | **Foto:** Helene Moe Slinning

Våren 2014 ble det utarbeidet søknader for fire prosjekter på IKO:

- «Ressursmaterieill til bruk i trosopplæring 4-6 åringer»
- «Identitet og valg – helhetlig konfirmant- og lederutviklingsprogram»
- «Nye dukker til Kirkerottene og Viggo i tårnet»
- «Jordvenn med hele skaperverket»

Jordvenn

Av disse fire, fikk prosjektet «Jordvenn med hele skaperverket» innvilget midler. I prosjektbeskrivelsen heter det blant annet: «Prosjektet vil kvalitetssikre og utvikle metodikk for pilegrimsvandring og stillhetsarbeid med naturen som innhold og ramme. IKO ønsker å etablere en nettverksgruppe med fagpersoner fra menigheter og andre relevante fagmiljøer, for å samle, systematisere og bearbeide eksisterende metodiske opplegg og ressurser knyttet til pilegrimsarbeid for barn og unge.»

Innvilgningen er på 200 000 kroner i 2014, og 150 000 og 100 000 kroner de to påfølgende årene, med forbehold om videre tildeling over statsbudsjettet.

Heidi Andersen, tidligere konstituert direktør på IKO, forteller at innvilgningen betyr at menighetene kan forvente å få tilbud om kurs og materieill om stillhetsarbeid og pilegrimsvandring for barn og unge om et drøyt års tid.

– Vi skal hente erfaringer fra pilegrimsarbeid fra hele landet, og arbeide videre med både grunnlagstenkning og metodikk ut i fra det, sier hun.

– Det blir en fin videreutvikling av det som kalles *grønn trosopplæring*. Samtidig vil det ta opp i seg elementer fra en tydelig tendens i samfunnet om behov for stillhet – også uttrykt som «mindfulness».

Likevel fokus på konfirmanter

– Betyr avslagene at det ikke kommer nytt konfirmantopplegg fra IKO?

– Fallhøyden for konfirmasjons- og lederutviklingsopplegget blir større. Vi må være skjerpet på å lage et godt opplegg som flest mulig av landets menigheter kan ha nytte av å bruke, enten helt, eller delvis. Men vi legger likevel opp til en rekke gode verktøy i form av animasjoner, filmsnutter og oppgaver og aktiviteter som involverer konfirmantene. Det er ikke «pensumet» konfirmantene skal igjennom som er nyskapende, men hvordan det gjennom verktøyene relateres til identitet og de små og store valg konfirmantene skal ta på veien videre.

– Og hva er konsekvensene av de to andre avslagene?

– Det betyr at det vil ta lengre tid å få ferdigstilt ressursmaterieillet for 4–6-åringer og nye dukker til Kirkerottene.

» Kompetanse- utvikling

**IKO bygger opp satsingen
på kompetanseutvikling
i prostiene.**

Tekst: Turid Vevatne

– Nå legger vi enda bedre til rette for at prostier eller andre enheter enklere kan bestille foredrag og fagdager fra IKO, sier direktør Marianne Uri Øverland.

– Vi ønsker å bidra til mer og bedre trosopplæring i hjem og menighet, med nyttige ressurser, konkret materiell og faglige refleksjoner. Dette skal vi bistå menigheter og prostier med gjennom IKOs nye kompetanseutviklingsprosjekt, sier hun.

– Målet med en slik kompetanseutviklingsplan, er å styrke det lokale trosopplæringsarbeidet slik at målet om trosopplæring for alle kan bli nådd. Dessuten skal det styrke kompetansen og gi faglig påfyll for den enkelte medarbeider innenfor ulike arbeidsfelt i trosopplæringen, sier Marianne Uri Øverland.

Erfaring

Kompetanseutviklingsprosjektet ble startet som et prøveprosjekt med Nord-Jarlsberg prosti for fem år siden. Siden den tid har prostiene i Drammen og

Viktig aktør!

Kjære IKOs Barnehagekontor. Gratulerer med 25-årsjubileet. Hva Barnehagekontoret har betydd for menighets- og organisasjons-barnehagene, kan vi ikke helt se rekkevidden av. Selv arbeidet jeg som rådgiver og etterhvert leder av Barnehagekontoret i til sammen ni år. Å overta etter Liv Hægeland Andersen var en ære. Hun gjorde et uvurderlig arbeid med oppbyggingen av kontoret og etablering av nettverk rundt.

I dyp takknemlighet for å ha fått være en del av IKOs arbeid, er det mange minner som dukker opp. Et av dem er egne kurs for åpne barnehager, som tydelig dekket et behov. Og det skjedde mer den tiden. Samarbeidsforum med organisasjoner som drev barnehage var allerede godt i gang. En dag begynte vi å tenke stort. Ville det være mulig å samle styrere fra alle kristne barnehager i landet til konferanse? Svaret var ja, og oppmøte på over 150 deltagere viste et stort og udekket behov. Responsen var enorm.

Jeg fikk også besøke barnehager drevet av koptiske kristne i Egypt, og styrerne fikk senere

besøk av Mamma Maggie på IKO. Dette ble opptakten til kontakt mellom kristne barnehager i Norge og barnehager i Egypt. I dag er rundt 20 barnehager i Norge slike vennskapsbarnehager.

Å få sitte i komité oppnevnt av departementet og arbeide med ny barnehagelov, var også en av oppgavene jeg og IKO fikk. Det var fantastisk spennende. Og IKOs Barnehagekontor trengs fortsatt som en viktig aktør både i samfunnet og for barnehagene! Jeg ønsker Guds velsignelse over arbeidet videre.

*Kari Lilleaasen
Tidligere barnehagerådgiver
og leder av IKOs Barnehagekontor*

Skien også kommet til. Erfaringene IKO har gjort seg har ført til at dette nå blir et nytt satsingsfelt for organisasjonen. I oktober skal Eiker prosti prøve ut IKOs tilbud.

– Vi skal vi tilby faglig gode foredrag med relevante tema innenfor trosopplæring og menighetsutvikling. Eksempler på temaer som blir tatt opp på fagdagene er frivillighet, markedsføring, musikk i trosopplæringen og barneteologi.

Disse skal være lokalt tilpasset, praksisnære og innby til tverrfaglig samarbeid i menighetene, sier Marianne Uri Øverland. Målgruppen for fagsamlingene er ansatte og frivillige medarbeidere som er engasjert i barne- og ungdomsarbeid, og annet menighetsutviklende arbeid i Den norske kirke. En kompetansekatalog som synliggjør aktuelle tema for samlinger utarbeides i løpet av høsten.

Dagskurs eller treårig kursplan

IKO tilbyr enkeltstående fagdager med et bestilt tema, eller en lengre avtale over flere år. I løpet av denne perioden vil det da gjennomføres 4–6 årlige fagsamlinger. Ved inngåelse av flerårsavtaler vil IKO, sammen med lokalt ansatte, utarbeide og forankre en kursplan som gir oversikt over ønskede og planlagte tema for alle samlingene.

Organisering

IKO har det overordnede ansvaret for å gjennomføre fagdagen eller kursplanen. Det innebærer at det tas initiativ til planlegging, oppfølging og gjennomføring i samarbeid med en ledergruppe eller kontaktperson lokalt. I tillegg til egne rådgivere vil IKO bruke et stort nettverk av fag- og ressurspersoner innenfor aktuelle felt.

– Vi rekrutterer relevante forelesere og koordinerer innholdet slik at det svarer til ønskene og bestillingen fra prostiene, avslutter Marianne Uri Øverland.

FAGDAGER

Mer informasjon om prosjektet sendes ut til menigheter og prostier i løpet av høsten. Ta likevel kontakt nå om dere er interessert i fagdager. E-post: post@iko.no

Ny lydbok med KIRKEROTTENE!

Gled deg til en fengende og festlig fortelling om Kirkerottene! Her får Vesle og Fredo møte Viggo som bor i kirketårnet. Viggo sier at han er en svale, men kan han virkelig være det? Vi møter også Kari Prest som synger og forteller, og vi får høre om en bursdagsgave som blir livsfarlig for Kirkerottene.

Lydboka inneholder også mange nye og spennende sanger, bl.a. i en liten minimusikal om Sakkeus. Den fremføres av en entusiastisk Kari Prest. Historien er skrevet av Kristian Sandmark, mens Trond Nagell Dahl har produsert lydboka.

Spill firkort med Kirkerottene!

Dette spillet er en morsom måte å lære om bibel og kirke på. De 32 kortene har bilder med klare og fargerike illustrasjoner. Hver av de åtte seriene har temaer hentet fra Kirkerottene, Bibelen og kirken. Kortene i en serie kan bli et helt bilde, hvis de fire kortene legges ned på bordet i riktig rekkefølge.

Spillet har bl.a. med bibelfortellingene om «Sauen som ble borte» og «Jesus gir mat til 5000». Vi lærer også om kirkeårets høytider og hva slags klær presten bruker i kirken. Her er det både humor og kunnskap for barn fra tre år og oppover i småskolen.

Frans og dyrenes tale

Boka inneholder femten spennende fortellinger om Frans av Assisi og hans vennskap med dyrene. Her er søster gresshoppe, fisker og fugler og ikke minst den skrekkelige ulven i Gubbio. Ifølge mytene kunne Frans samtale med dyrene og boka er en hyllest til naturen, dyrene og skaperverket. Boka har også med Frans av Assisis berømte sang til solen. Skrevet for barn fra 6 år.

Lykken med en bestevenn

Gudmund Gås går på leting etter en venn, og møter først Hermann Hare. De fortsetter å lete sammen. For alle trenger jo en venn – en som det er hyggelig å være sammen med og som en kan dele alt med!

Men hvor finner man en venn? Må en fange ham? Eller kanskje kjøpe ham? Gudmund og Hermann opplever mange eventyr under letingen, og til sist oppdager de noe ganske forbløffende ... En hyggelig fortelling om temaet vennskap og hvordan man kan bli venner. Skrevet for barn fra tre år og oppover.

Noahs ark som «sprett-opp»-bok

En vakker og forseggjort utbrett- og «sprett opp»-bok med historien om Noah og arken. Hvert av de seks oppslagene inneholder en kort tekst og spennende deler til å brette ut og bevege. Til sist står regnbuen på himmelen og dyrene kommer ut av arken, to og to.

Morsom og innholdsrik aktivitetsbok

Boka *Tegn og tørk* har 76 sider fullpakket med morsomme aktiviteter knyttet til historier fra Bibelen. Tegn fra prikk til prikk, oppdag feilene, følg veien gjennom labyrinten, finn det som hører sammen og mye, mye mer.

Tusj penn eller fargeblyant kan brukes på de laminerte sidene og tørkes vekk med en fuktig klut. Dermed kan oppgavene løses og tegningene fargelegges mange ganger. For å gjøre oppgavene på egen hånd, må en kunne lese.

Endringsprosesser

Det anslås at det gjøres langt over 100 000 frivilligverk i Den norske kirke årlig. Ansatte og frivillige samarbeider på en rekke områder, og frivillige bidrag er viktige for å løse oppgaver og gjennomføre aktiviteter i kirkelig regi.

Tekst: Turid K. Vevatne | **Foto:** Privat

Samtidig med at det gjøres en så stor frivillig innsats i kirke-Norge, er rammene for frivillighet og samspill mellom ansatte og frivillige i endring. Dette skyldes både sosiale og kulturelle endringsprosesser i samfunnet, endrede relasjoner mellom stat og kirke og budsjetter som er under press.

Prismetboken «*Ansatte og frivillige. Endringer i Den norske kirke*», som IKO-Forlaget nylig har gitt ut, handler om samarbeidet mellom ansatte og frivillige i Den norske kirke. Artikkeforfatterne, blant andre Kjetil Fretheim, Lars Laird Iversen, Sverre Dag Mogstad og Håkon Lorentzen, diskuterer rammebetingelsene for dette samarbeidet og hvordan rollene fordeles mellom ansatte og frivillige.

Utfordrende tematikk

– Det er flere grunner til at vi har arbeidet med denne tematikken nå, sier redaktør Kjetil Fretheim.
– Det er en generell trend i samfunnet at frivillige involveres i virksomheter der profesjonelle spiller en nøkkelrolle. Dette skjer også i kirken, og det skaper nye former for samarbeid. Ikke minst har trosopplæringsreformen bidratt til å gjøre dette til en utfordrende tematikk også i kirken.

– Dere har undersøkt tre såkalte konkrete «case»: gudstjeneste, menighetsråd og Ten Sing. Hva fant dere ut i disse undersøkelsene?

– Vi fant blant annet at samarbeidet mellom ansatte og frivillige fikk ulik form og innhold i de ulike sammenhengene vi undersøkte. I gudstjenesten var samarbeidet svært strukturert, i menighetsrådet mye mer komplisert. I Ten Sing syntes det å være mye større avstand mellom de ansatte og frivillige.

Viktig å avklare

– Har du noen tanker om hva som er gode veier for frivillighet og samspillet mellom ansatte og frivillige innen Dnk framover?

– Det synes klart at kirken har behov for å avklare rollefordelingen mellom ansatte og frivillige. Et bidrag i den forbindelse kunne være å innarbeide kunnskap og kompetanse om frivillig-ledelse i de kirkelige utdanningsløpene.

PRISMET-SEMINAR

16. oktober arrangerer IKO Prismet-seminar under overskriften «*Frivillighet og samspill mellom ansatte og frivillige i Den norske kirke*».

Sted: IKO, Colletts gate 43, Oslo

Tid: 16. oktober, kl. 10.00 - 14.30

Pris: 350,- (200,- for studenter), lunsj inkludert

Påmeldig: iko.no/kurs

Forfatterne av boka *Ansatte og frivillige. Endringer i Den norske kirke* (red. Kjetil Fretheim) vil bidra med perspektiver på aktuelle endringsprosesser, utfordringer og måter å møte dem på. De vil også gi innblikk i samspill mellom ansatte og frivillige i ulike case. I tillegg vil bidragsytere fra lokalmenighet, barne- og ungdomsorganisasjon og Kirkerådet komme med innspill, og det blir rom for plenumssamtale.

La barna bli kjent i kirkerommet!

***Bli kjent i kirken*-opplegget, er det nyeste tilskuddet til IKO-Forlagets Trosopplæring i praksis-serie. Kursopplegget består både av metodebok og arbeidshefte, og viser nye verktøy for å la barnegrupper, helt enkelt, bli kjent i kirken.**

Tekst: Ingrid Fjeld | **Foto:** Marit Hommedal

Sølvi Dahle, Heide Thorsen og Leif Arne Økland har 15 års erfaring med kirkekurs for mennesker med utviklingshemninger i Bjørgvin, Stavanger og Nidaros. Disse tok initiativ til å videreutvikle konseptet til å bli et kursopplegg også for andre målgrupper. Resultatet har blitt til *Bli kjent i kirken*. Målet med kurset er å gjøre ulike barnegrupper trygge i kirkerommet, og la dem bli kjent med de ansatte og det som skjer der.

Metodebok

Den praktiske metodeboken fokuserer på elleve ulike tema. Fra disse kan menighetene velge ut emnene de finner mest relevante og lage kurskvelder rundt disse. Kurssamlingene går ut på at man i fellesskap bruker ulike sanser, snakker om og trener på ulike roller i gudstjenesten. Man blir også kjent med kirkelige ritualer, som begravelse, nattverd, vielse og dåp.

Forfatterne har i utgangspunktet tilrettelagt *Bli kjent i kirken*-kurset for barn fra 8 til 12 år. I tillegg til bruk i menighetens breddetiltak, passer kursopplegget også for speidere, psykisk utviklingshemmede eller kirkefremmede med annen kulturell bakgrunn. Opplegget kan også kombineres med arrangementer som Tårnagenter og Lys våken.

Aktivitetsbok

Til kurset er det også utarbeidet en aktivitetsbok for deltakerne. *Boka om kirken min*, som finnes på både bokmål og nynorsk, inneholder et sammendrag av hvert tema, ulike oppgaver og plass til bilder og tegninger. – Om deltakerne ikke er med på kurs i alle temaene, kan de fylle ut store deler av aktivitetsheftet på egenhånd, sier forlagsredaktør Anne-Brit L. Johansen. – Når boka er fylt ut, har hver enkelt en helt unik minnebok fra sin egen kirke!

Se presentasjon av kursopplegget på Youtube!

Forstanderinnen som ble direktør

Direktørkontoret i andre etasje i villaen på St. Hanshaugen har fått en kvinnelig touch. I august tok Marianne Uri Øverland over som ny IKO-direktør etter forlagssjef Heidi J Andersen som har vært konstituert direktør siden nyttår. Før henne har det bare vært en lang rekke med mannlige ledere, fra Bjarne Hareide for 70 år siden.

Tekst og foto: Turid K. Vevatne

Man kan lese mye om Marianne ut fra interiøret. Hun har installert seg med et arvet eldre møblement, her er koptiske kors, engler og et bilde av fargerike dyr, som helt tydelig er brakt med fra Afrika.

Engasjert

Mariannes CV kan ta pusten fra enhver. – Men så er jeg også over 60 år, ler hun. – Men ja, jeg har vært med på mye og har hatt et spennende og innholdsrikt liv, så langt. Jeg har tatt og fått

Direktør: Med mye erfaring fra både ledelse og kirkeliv, tok Marianne Uri Øverland over direktørstillingen på IKO i august.

mulighet til oppgaver og utfordringer både i jobbsammenheng og privat, sier hun.

Marianne har undervist på høyskolenivå i 11 år. Hun har vært menighetsforvalter, kirkesjef i Asker, avdelingsleder for diakoni, livssyn og etikk på Lovisenberg Diakonale høyskole og nå sist, forstanderinne ved Diakonissehuset Lovisenberg. Hun har også hatt mange ulike kirkelige og diakonale verv i blant annet Kirkens SOS, Kirkens Bymisjon, Kirkens Sosialtjeneste og den internasjonale organisasjonen DIAKONIA. Dessuten har hun vært aktiv i Kirkepolitisk utvalg for Arbeiderpartiets

«I vår tid må det kristne budskapet fortelles, skrives, spilles og formidles gjennom alle de medier vi har. Slik holder vi historiene levende.»

stortingsgruppe og er medlem i sentralstyret til Kristne Arbeidere.

– Det er klart at familien former en, og familien min i Ålesund har alltid vært aktive i kirke og politikk. Så da har det vært naturlig for meg å gå inn i det samme, sier hun. – Ved å engasjere seg i ulike sammenhenger tror jeg at man får et større perspektiv både på jobben man gjør og på eget liv, reflekterer Marianne.

Afrika

Fra 1989–93 arbeidet Marianne og mannen hennes, biskop Atle Sommerfeldt, i Botswana sør i Afrika.

Marianne underviste i teologi på Kgolagano College.

– Det er nærmest en klisjé å si at man aldri blir kvitt Afrika om man har vært der. Men årene der har betydd veldig mye for oss. Før vi reiste fikk vi tips av en god venn at vi ikke skulle knytte oss for tett opp til det norske miljøet. Vi knyttet til oss venner som tilhørte landet, og vi har fortsatt gode venner der som vi har besøkt flere ganger senere. Dessuten adopterte vi datteren vår Maria derfra, så vi kommer alltid til å ha et spesielt bånd til Botswana, sier hun.

Diakoni

– *Hva kan trosopplæringen lære av diakoni?*

– Diakoni handler om handlingene våre.

I trosopplæringen lærer vi om Jesus, om kristendommen, om den kristne kulturarven og om Bibelen. Trosopplæring handler også om å erfare troens liv. Diakoni er en nødvendig del av en kristens livstolkning og et kristent liv. Vi må forstå hvordan vi skal praktisere kristendom overfor våre medmennesker, sier hun.

Visjoner

– IKO skal også i fremtiden levere god veiledning, godt faglig stoff, og mange gode bøker for å utruste hjem, kirke og samfunn. Vi skal være relevante! sier den nye IKO-direktøren. – Hvis vi ikke fortsetter å fortelle, går historien i glemmeboken. I vår tid må det kristne budskapet fortelles, skrives, spilles og formidles gjennom alle de medier vi har. Slik holder vi historiene levende.

IKO-Forlagets sommerfest

Cathinka Guldberg, Kirkerottene og folkehøyskolekristendom er noen av nyhetene som ble servert på IKO-Forlagets årlige sommerfest i slutten av august.

Tekst og foto: Turid K. Vevatne og Ole Andreas Husøy, KPK

«Viggo kan, Viggo kan!» synger flaggermusa Viggo og kirkerottene, akkompagnert av Beat for beat-pianist Trond Nagell Dahl. Når IKO-Forlaget inviterer til sommerfest, samles forfattere, samarbeidspartnere og presse til godt selskap i hagen og i festsalen i villaen på St.Hanshaugen i Oslo.

– Vi byr på smakebiter fra høstens produksjoner, framført live av innholdsleverandørene selv, enten det er forfattere, skuespillere eller musikere. Det levendegjør produktene våre og det tror vi gjestene setter pris på. Vi har det veldig trivelig sammen på disse sommerfestene, sier forlagssjef i IKO-Forlaget Heidi J. Andersen. – Og vi får mulighet til å vise fram flere av høstens nyheter som vi er veldig stolte av, fortsetter hun.

Spenn

Bøkene og materialet som presenteres viser et spenn både i tematikk og uttrykk. Den allerede omtalte Viggo er Kirkerottes nye venn. Han har allerede mange barn blitt kjent med gjennom teaterstykket *Kirkerottene og Viggo i tårnet*. Nå kommer også

lydboken med historien som hørespill. Pianist Trond Nagell Dahl har selv tatt initiativ overfor IKO-Forlaget om å få produsere musikken på denne CD-en, og med det ønsket han å ta kirkerotteuniverset et skritt videre.

Historien om

En annen som presenterte arbeidet sitt på sommerfesten er frilansjournalist Eldrid Oftestad. Hun debutterer i høst som forfatter med historien om Cathinka Guldberg for barn.

– Historien om henne kan være en inspirasjon for barn og unge i dag, sier hun. – Hun var grunnlegger av Diakonissehuset i Oslo, og hun grunnla sykepleierutdanningen i Norge. Hun må ha vært en tøff kvinne, sier forfatteren. VG hadde Guldberg på sin liste over de 100 mest betydningsfulle personene i Norge gjennom tidene, da avisen presenterte en slik liste i forbindelse med 200-årsjubileet for grunnloven. Boken inngår i serien SPOR, fortellinger om mennesker som vandrer i Jesu fotspor, og som selv har satt tydelige spor etter seg.

Øverst: **Kirkerottene.** Vesle og Fredo sammen med musiker og produsent Trond Nagell Dahl.
Over: **Tro i praksis.** Forlagssjef Heidi J. Andersen med forfatter og lærer ved Grenland Folkehøgskole, Johan Lövgren.

«Vi byr på smakebiter fra høstens produksjoner, framført live av innholdsleverandørene selv, enten det er forfattere, skuespillere eller musikere.»

Eldrid Oftestad, frilansjournalist og kommunikasjonsrådgiver, har skrevet bok om Cathinka Guldberg, spesielt beregnet på 10–12-åringer. Foto: Ole Andreas Husøy, KPK

Frivillighet er menighetsutvikling

Vi klarer ikke å gjøre mer nå, dette får frivillige medarbeidere ta seg av! Slik kan lett ansatte tenke om oppgaver og utfordringer som vokser. Det er en forståelig reaksjon. Vi må alle sette grenser for hva vi maktet. En slik reaksjon kan også avsløre en bestemt forståelse av frivillige medarbeidere, personer som kun avlaster den ansatte for å kunne få gjennomført de mange gode tiltak og oppgaver. Vi trenger denne type frivillige. Men jeg mener vi må tenke større om ulønnede medarbeidere som kan bli involvert og delaktig i menighetens arbeid. Jeg tenker spesielt på to forhold:

- **Frivillige er kompetente medarbeidere.** I menigheten finnes det mennesker med variert kompetanse. De frivillige er en stor ressurs. Menighetens ledere bør gå på talentspeiding og spørre: *hva kan du bidra med i vårt fellesskap?* Det er en annen tilnærming enn å be om avlastning. Kanskje det vil skje noe nytt. Den ansattes rolle kan da mer bli en tilretteleggende leder og mindre en som spør om avlastning til «sine oppgaver».
- **Frivillighet er å bygge menighet.** Når mennesker blir involvert i menighetens arbeid skjer det en gjensidig utveksling. Den frivillige bidrar med noe, men blir også kjent med kirken. Den frivillige kan gå fra å være en passiv observatør til en person med et eierforhold og aktiv deltakelse i menigheten.

Frivillighet er ikke en nødløsning for å få gjennomført de mange oppgaver. Deltagelse skaper identitet. En strategi med frivillig deltakelse er menighetsutvikling.

Erling Birkedal

Tidligere rådgiver og direktør ved IKO – Kirkelig pedagogisk senter (1985-2008)

Trosopplæringskonferansen 2014

Årets trosopplæringskonferanse arrangeres 22. oktober. Tittelen er *Troverdig; troverdig kirke, troverdig budskap og troverdige medarbeidere*.

– Vi ønsker å være troverdig som kirke og som fellesskap, sier prosjektleder for konferansen, Kjersti Kolbjørnsrud. – Dette gjelder både i ord og handling. Vi voksne skal legge til rette for et fellesskap med barn og unge og et møte med et budskap det er verdt å tro på, fortsetter hun.

Stor konferanse

Trosopplæringskonferansen er blitt den største kirkelige konferansen i Norge, og årets blir den sjuende som IKO – Kirkelig pedagogisk senter og Kirkerådet arrangerer på Lillestrøm. Den er det årlige treffstedet for inspirasjon, fellesskap og deling av erfaringer og kunnskap om kirkens arbeid med barn og unge.

– Det er både viktige og alvorlige ting som skal tas opp i plenumssamlinger og seminar. Årets program omhandler blant annet barns identitet og oppvekst. Det er mange barn og unge som sliter på ulike måter, med

ensomhet, mobbing, vold og overgrep. Dette utfordrer voksnes ansvar, og vi vil gjennom trosopplæringen skape arenaer hvor barn og unge blir tatt på alvor og får et trygt fellesskap i en troverdig kirke. Andre tema er barn og unges engasjement for andre, og hvordan kirken åpner opp og stimulerer til dette, sier Kolbjørnsrud.

Les mer om seminarer og øvrig program på **www.trosopplaringskonferansen.no**

Prismet 2, 2014

I salg nå!

- Drømmeskjemautfyllere [Leder]
- Endringer i forståelsen av dannelse i skolens religions- og livssynsfag. Av *Camilla Stabel Jørgensen* [Forskning]
- Hvordan lese islamske ornamenter i skolen? Av *Geir Winje* [Forskning]
- Kan filosofen Michel Foucault få barnehageplass? Av *Åse Nylenna Akslen* [Refleksjon]
- Dåpssamtalen i en ny tid. Av *Runar J. Liødren* [Praksis]
- Afdal: *Religion som bevegelse. Læring, kunnskap og mediering*. Av *Geir Skeie* [Bokmelding]
- Kristen tro – oppdatert. Av *Birgitte Lerheim og Roger Jensen* [Bokmelding]

Bestill *Prismet*
(kr 130,-)

på ordre@iko.no

Abonnement:

Se www.iko.no/prismet
eller ring IKO på
22 59 53 00

ØKONOMIRAPPORT

Like sikkert som at skogen skifter farge om høsten, kommer halvårsregnskapet for IKO. Vi går ikke inn i alle enkeltpostene her, men gaveinntekter er en post som er viktig for oss. Og vi ser at vi fortsatt har en vei å gå for å øke disse. IKO er velsignet med mange trofaste givere som jevnlig gir økonomisk støtte til arbeidet. I tillegg gir en god del litt nå og da. Mange menigheter har også IKO på listen over offermottakere. Likevel, for at vi skal kunne fortsette å videreutvikle arbeidet vårt, er vi avhengige av enda flere givere.

IKO har allerede tatt enkelte grep. Vi har blant annet kjørt giverkampanjer både i avisene Dagen og Vårt Land. I disse dager går det også ut et brev til alle landets menighetsråd med søknad om å få ett av kirkeårets takkoffer. Vi mener at IKO er inne i et riktig spor. Derfor håper vi at givne våre vil være med å dra lasset sammen med oss. Ved IKO-nytt ligger en giro som dere kan benytte for å gi en gave til IKO. Dere kan også gå inn på www.iko.no/gave for å se hvilke andre måter dere kan støtte IKO på.

*Dag-Eirik Lannem
administrasjonsleder*

Takk til Heidi

Forlagssjef i IKO-Forlaget, Heidi J. Andersen, har fra desember i fjor vært konstituert direktør på IKO. I august tok Marianne Uri Øverland over direktørstillingen. Sammen med administrasjonsleder Dag-Eirik Lannem utgjør disse nå IKOs ledergruppe. – Heidi har balansert rollene som både forlagssjef og direktør på en svært god måte. Vi er veldig takknemlige for ekstrainsatsen hun har lagt ned for organisasjonen disse månedene, sier IKOs styreleder, Ludvig Bjerkreim, til IKO-nytt.

Det
skjer

24. september

IKO, Colletts gate 43, Oslo

**Tilnærminger til fenomenet Bibelen
Kveldskurs for frivillige medarbeidere i kirken**

16. oktober

IKO, Colletts gate 43, Oslo

**Prismet-seminar:
Frivillighet og samspill
mellom ansatte og
frivillige i Den norske
kirke**

22. oktober

Norges Varemesse, Lillestrøm

Trosopplæringskonferansen
www.trosopplaringskonferansen.no

15.-16. januar 2015

Clarion Hotell, Gardermoen

Styrerkonferansen 2014
For barnehagestyrere
fra menighets- og
organisasjonsbarnehager

Les mer om IKOs aktuelle kurs og fagdager på www.iko.no

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Retur: IKO - Kirkelig pedagogisk senter
Postboks 2623 St. Hanshaugen
0131 Oslo

BØKER, MUSIKK
OG FILM
RETT HJEM

SANG OG
MUSIKK

KVELDS-
BØNNER

BIBEL-
FORTELLINGER

DÅPSKLUBBEN

TRIPP TRAPP

www.tripptrapp-klubben.no

Ta kontakt med din
lokale menighet
eller IKO-Forlaget
E-post: ordre@iko.no
Tlf. 22 59 53 00

Til barn 0 - 12 år

Populær dåps gave